

סיפור תואם לפרשה | מאת ר. סעדה

r3235575@gmail.com

חידוש מתורת רבינו

גילויים מן השמים בחלום ובהקיץ שהיו לרבנו

ומדי דברנו על חלומות וחזיונות שהם ברורים כבהקיץ ומעידים על אמיתותם,

ראוי להזכיר את דברי רבנו בכל אחד מספריו שבהם מעיד שראה בחלום- חזיון דברים נוראים ונפלאים, ואף חידושים שנתחדשו לו.

כבר בהקדמה לספרו הקדוש 'אור החיים' אומר רבינו - 'והרגשתי בנפשי שראתה נסתרות, ותאכל ותשבשע ותותר ממטעמי התורה, באור פני מלך חיים'.

ואת המילים הראשונות בפתיחת פירושו לתורה הוא בחר לפתוח בעדות אישית המעידה על דבריו: 'נפתחו השמיים ואראה מראות אלוקים, בורא קצווי הארץ, ואתבונן במה שהורשיתי להתבונן בפתח דברי קודש...'

ובפרשת ויחי (פרק מט פס' יא, ד"ה ואלי נוכל) מספר רבינו על חלום נורא שראה בהקיץ, וכתב כך- 'וכדבר הזה ובחזיון הראוני בחלום, שהאבקתי במלחמה עם הזכר ויהי נקל בעיני להכניעו והפלתי אותו בכוחי, ולנקבה נתאמצתי בכל כוחי כמה פעמים ואחר כמה טרחות יכולתי להשליכה כמה מעלות למטה לארץ, אך לא כבעלה הזכר'.

ובפרשת שמיני (פרק ט פס' טו, ד"ה ויקרב) מביא פירוש מעט בדרך הסוד, ובסימו הוא אומר "שמעתי", ואמר הרה"צ מקידינוב- מקובלני, שרבינו שמע זאת במתיבתא בדקיעא.

ואליהו הנביא הוא זה שמסביר לנו כיצד זכה רבינו לשמוע דברים במתיבתא דרקיעא, ולזכות לרוח הקודש, וזה עפ"י מה שכתב בספרו 'תנא דבי אליהו' (רבא, פרק ד אות ב) 'וכן כל חכם וחכם מישראל שיש בו דברי תורה לאמתו, ומתאנח על כבודו של הקב"ה ועל כבודו של ישראל כל ימיו, ומחמד ומתאוה ומצפה על כבוד ירושלים ועל בית המקדש ועל הישועה שתצמיח בקרבו בימינו ועל כינוס גלויות, - מיד שורה רוח הקודש בקרבו'.

מי כרבנו תב דברי תורה לאמתתם, התאנח על כבודו של הקב"ה ושל ישראל, חיכה וציפה כל ימיו לגאולה, ברור הדבר שתשרה רוח הקודש על רבנו.

דברים אלו אינם רק לשבח רבנו, אלא אף לנהוג לפי זה הלכה למעשה, ולפטר אדם מתקידו, וכפי שיעיד הסיפור הבא:

אל הרה"ק בעל ה'דברי חיים' מצאנו הגיע הסיפור הבא: מלמד תשב"ר דיבר סרה ברבנו, וטען לתלמידיו כי הספר 'אור החיים' לא נכתב ברוח הקודש, התחלחו הורי התלמידים ושאר בני עירו, ורצו לפטר את המלמד ממשרתו, אך הוא ברוב חוצפתו טען כנגדם שאינם יכולים להוציאו באמצע שנה ולקפח את פרנסתו, בצר להם, שלחו שאלה אל ה'דברי חיים', כיצד לנהוג במקרה הנידון.

בתשובה המפורטת שהשיב להם ה'דברי חיים' (שו"ת דברי חיים, יורה דעה, סימן קה) הוכיח מיניה וביה כי רוח הקודש קיימת ונהוגת גם בזמן זה, וכתב להם כך- 'ולכן בעל אור החיים נשמתו בגנוי מרומים, בודאי חיבר ספרו ברוח הקודש... אך לא הוא לבדו, רק כל מחבר אפילו בדורנו אם הוא ראוי לכך חיבר ספרו ברוח הקודש, היינו שהסכים בחוכמתו לאמתיה של תורה, ולכן המלמד המכחיש רוח קדשו של האור החיים הוא אפיקורס שאינו מאמין בגדולי הדור שהעידו עליו שהיה ראוי לרוח הקודש... ויפה עשיתם שלא עזבתם את בניכם בידי ויישר כוחכם בזה'.

והנה לזכות לקבל הבנות וידיעות בפירוש התורה הקדושה ע"י רוח הקודש, זהו דבר שצדיקים אכן זוכים לו, וכפי שכתב ה'דברי חיים'. אבל לזכות לכך שרוח הקודש היא זו שתבוא ותופיע בבית המדרש, זהו דבר נדיר מאוד המצוי רק בימים של רבותינו הראשונים, אך גם רבינו שהיה אך לפני 280 שנה זכה לה!

וכפי שמעיד רבינו בספרו הראשון 'חפץ ה' (מסכת שבת, דף י"ז) - 'ואם הייתי מספר גופא דעובדא של הפירוש הזה, ממש רוח הקודש הופיעה, ונתכוונו לו בהיסח הדעת בבית הכנסת, אני ואחי הגדול, גדול החכמים הרב ר' משה בירדוגו שיחיה, אשר נפשי קשורה בנפשו'.

אך לא רק להופעת רוח הקודש בבית מדרשו" זכה רבינו, אלא גם להופעת אחד הראשונים שיסביר לו בהקיץ פירוש דבריו, וזה רבינו.

וכפי שסיפר החיד"א [שהיה תלמיד רבנו בא"י] שכאשר התאחר פעם רבנו לבוא לשיעור אותו מסר, תמהו התלמידים המכחכים לשמוע מפיו בדבר האחרון הבלתי אופייני, אזו הרב חיד"א אומץ והלך לקרוא לרבנו, וכשאלו בעדינות בדבר האחרון, אמר לו רבנו כבדרך אגב- 'הסיבה להשתהותי, מפני שבלימודי התקשיתי בהבנת דברי התוספות, עד שבא רבנו יצחק מבעלי התוספות והסביר לי את כוונת דבריו!'

כיצד ניתן לדעת על החלום אם הוא אמת או שקר?

וַיְחַלֵּם יוֹסֵף חֲלוֹם וַיֵּגֵד לְאֶחָיו וַיֹּסְפוּ עוֹד שְׁנַי אֹתוֹ: וַיֹּאמֶר אֲלֵיהֶם שְׁמַעוּ נָא הַחֲלוֹם הַזֶּה אֲשֶׁר חֲלַמְתִּי: וְהִנֵּה אֲנַחְנוּ מֵאֱלֹמִים אֲלֵמִים בְּתוֹךְ הַשָּׂדֶה וְהִנֵּה קָמָה אֲלֵמְתִי וְגַם נִצְבָה וְהִנֵּה תִסְבְּיָנָה אֲלֵמְתֵיכֶם וְתִשְׁתַּחֲוּוּ לְאֵלֵמְתִי:

שואל רבינו הקדוש, מדוע יוסף אמר לאחיו את חלומותיו המורים על גדולתו ומלכותו, הרי הוא ידע שהם שונאים אותו, והרי בזה הוא גרם להגדיל את השנאה שלהם אליו?

מתרץ רבינו הקדוש, שיוסף חשב שעל ידי סיפור חלומותיו יהיה בניהם קירוב לבבות, על פי מה שאמרו חז"ל: (ברכות נה): 'כי כל החלומות הולכים אחר הפה', דהיינו - אחר איך שפותרים לחולם אותו. ואמרו עוד, שהחולם ילך אצל אוהביו ויפתרו לו את חלומו לטובה. ולכן יוסף לאחיו את חלומותיו, כי חשב שעל ידי כך הם ידונו בעצמם כי לבו שלם עמם, כיוון שהוא בא לבקש את פתרון חלומו, וזה הסימן שהוא מחשיבם כאוהביו. ומה שלא העוילה עצתו מפני שקדמה שנאתם וקנאתם אליו, ולכן ננעלו שערי האהבה בליבם, והיו דנים הכל להתנשאות עליהם.

עוד שואל רבינו הקדוש, מה טעם חזר הכתוב ואמר כאן שלוש פעמים 'והנה' - 'והנה אֲנַחְנוּ...' 'והנה קָמָה...' 'והנה תִסְבְּיָנָה...?'

מתרץ רבינו הקדוש, שבא הכתוב ללמדנו שחלום יוסף לא היה כשאר החלומות, שברוך כלל חלומות הם ללא תכלית ומסר, אלא הוא היה חלום אמיתי. כי החלום אשר הוא בבחינת הנבואה ויהא בו הודעה מן השמים, הרי הסימן והראיה לכך הוא, אם יהיה החלום נראה לחולם במראה בהיר וזוהר כיום יאיר. וצריך שיהא נראה בעיניו כאילו הוא בהקיץ ממש ובזה בא האות והמופת להודיע כי מחזה שדי יחזה.

מסיים רבינו בלשון קודשו ואומר: 'כי החלומות אשר צעירים ישחקו בו, יהיה בלבול הרעיון והגזמת הנדמה. על כן סיפר יוסף ואמר 'והנה' בכל פרט, שכל דבר שהראהו היה ברור בעיני שכלו, כאילו היה רואהו עתה שהוא בהקיץ בהשלמת דעתו, ואין זה אלא חלום צודק'.

עוד כתב רבינו בפרשת 'מקץ' (מא, א), שיש לאדם לדעת שאם הוא שלם בדעתו בעת החלום בזה ידע שחלומו הוא חלום אמיתי ולא חלום שווא - דהיינו, שאם הוא מרגיש בתוך החלום שמה שהוא חולם אינו דבר שיתכן במציאות, אלא הוא חלום בלבד - בזה ידע כי הוא אינו מבולבל בדעתו, אלא הוא שלם בדעתו ויכול להבחין בין דבר שיוכל להיות במציאות או לא, וממילא זה החלום שהוא חולם יש בו מסר מן השמים ועליו לחשוב ולחפש את פתרונו. ומהו ידע פרעה שחלומו בעניין הפרות והשיבולים הוא אמת, ויש בו מסר לדברים העתידיים להיות, כי הרגיש בתוך החלום שהדברים שראה אינם יכולים להיות במציאות.

מוסיף רבינו הקדוש ומפרש את פשר החלום שהראו ליוסף, וכך מתפרש הכתוב: 'והנה אֲנַחְנוּ מֵאֱלֹמִים אֲלֵמִים בְּתוֹךְ הַשָּׂדֶה', שהאלומוֹת הם משל לכל חבילות חבילות של מצוות ומעשים טובים שעושים כל השבטים יחד, ולכל אחד מהשבטים יש את חבילת המצוות שלו, והראו ליוסף שחבילתו מתרוממת ונעמדת יותר מכולם, וזה מאמר הכתוב: 'קָמָה', ומדוע? כיוון שהוא עמד בניסיון של אשת פוטיפר ואחיו לא נתנסו בניסיון שכזה ולכן הוא גדול בחשיבות יותר מהם. ומה שאמר הכתוב: 'וְגַם נִצְבָה', הוא רמז שיהיה שליט וניצב על כל ארץ מצרים. ועוד הראו לו שכל האלומוֹת של האחים מוכנעים ומושפלים לפני זכותו של יוסף, וזה מאמר הכתוב: 'וְהִנֵּה תִסְבְּיָנָה אֲלֵמְתֵיכֶם וְתִשְׁתַּחֲוּוּ לְאֵלֵמְתִי', כי הוא זה שהעמיד את כולם בזה שהוא זן ופרנס אותם כשירדו לארץ מצרים, ויוסף נתכוון להודיעם זאת, שאולי יסירו אהיו את השנאה שלהם אליו כשידעו את מעלתו וקדושתו, ושהוא עתיד לפרנסם בעתיד.

(פרק לו פסוקים ה-ז)

'האדם הוא הגורם לעצמו את מה שעובר עליו' - ואין דבר רע יורד מן השמים'

אֵלֶּה תְּלֻדֹתַי יַעֲקֹב בֶּן שִׁבְעָה עָשָׂרָה שָׁנָה וכו':

שואל רבינו הקדוש, למה הזכיר הכתוב רק את יוסף בתולדות של יעקב, לכאורה היכן הם עשרת השבטים שקדמו לו???

תירץ רבינו הקדוש, שכונת הכתוב היא על דרך מה שפירשו חז"ל במדרש: **ב'יקש יעקב אבינו לישיב בשלווה, קפץ עליו רגזו של יוסף, ובה הכתוב לומר ש'אֵלֶּה תְּלֻדֹתַי' הוא מלשון מקרים ומאורעות, להודיענו: שמה שעבר על יעקב מהרגזו שקפץ עליו, על ידי מכירת יוסף והצער אשר נגרם לו מזה, הוא 'יעקב' - ממה שיעקב ביקש לישיב בשלווה, דכתיב: 'וַיֵּשֶׁב יַעֲקֹב שָׁבָא לְיִשְׁבַּע בְּשָׁלוּחַ, וְלֹכַן תּוֹלְדוֹתָיו הֵם אֵלֶּה - 'יוֹסֵף בֶּן שִׁבְעָה עָשָׂרָה שָׁנָה וכו' - שנתגלגלו הדברים ונמכר למצרים וכו'.**

ומסיים רבינו הקדוש: כי האדם על ידי מעשיו הוא גורם לעצמו את כל מה שעובר עליו - 'כי אין דבר רע בא מהאדון הטוב לכל', ובפרט לידידיו, יעקב וכיוצא בו.

ובפרשת וארא (פרק י"ט ס"ג) מבאר רבינו את הכתוב - **'וידבר אלקים אל משה ויאמר אליו אני ה' שכונת הכתוב 'וידבר אלקים', פירוש דיבר איתו משפט, ומה הוא המשפט כי טענו טענה המובנת ואמר- אני ה', פירוש איך אתה מיחס לי מידה רעה בר מינן, ותאמר אלי 'למה הרעתה', והלא אני ה', ומדידת מידת החסד והרחמים, וטוב אני לכל, וכמו שכן אמר הנביא: (ספר יחזקאל) 'מפי עליון לא תצא הרעות' כי אם הטובות, ותמצא שבכל פעם שיזכיר ה' זיכרון תשלום הרע לעושי רשעה, ידקדק לומר כי - 'מרשעים יצא רשע, וכן הוא אומר: (יהושע ב' ט"ז) 'תסרך רעתך' - שהייסורים מגיעים בגלל מעשיו הרעים, וכן אומר: (ישעיה ס"ד ט') 'ותמוגנו ביד עוננו' - שמסרת אותנו ביד העון שלנו, וכן אומר: (איוב ח' ט') 'וישלחם ביד פשעם' - שהפשעים נעשים שליחים להעניש אותם, מה שאין כן הטוב בא מה' כמו שנאמר: (תהילים ס"ה ט') 'יתן הטוב, ועוד נאמר (ספר קהלת ט') 'טוב ה' לכל'.**

נמצינו למדים: שה' מביא על האדם רק טוב, והרעה הנגרמת לאדם היא מחמת מעשיו הרעים!

{וישב פרק לו פסוק ב}

בספרו השני 'פרי תואר' מביא רבינו מספר התבטאויות על הארות שמימיות וגילויים שזכה לקבל משמים, כדי לאסוקי שמעתתא אליבא דהלכתא, וכותב כך- 'ופשיטא לי דמן שמיא אנהיריהו לעיניי בישובא דהני פיסקי דדיני' (סימן צט, ס"ק יב), 'אחרי שהראנו ה' כל זאת' (סימן לו, ס"ק לב), 'ואחרי הודיעני ה' כל זאת' (סימן קיד, ס"ק טו).

ומכיוון שאת פסקי ההלכה בספרו, כתב רבינו מתוך דביקות נשמתו בבורא עולם, על מנת להמשיך דין אמת, זכה לבהירות וברירות בהלכה, עד שהיה ברור לו שהלכה כמותו, וכפי שמעיד בספרו (סימן לו, ס"ק לב) "קם דינא, אתבירי דינא, איחזיר דינא תלכה ולמעשה... והדברים ברורים כנתינתם מהר סיני, ולוואי דהוו כל ההלכות ברורות כהאי דינא יציבא ויקרא, הכם דינא וקם דינא".

וכלשונו הזו מביא רבינו גם בספרו הרביעי - הוא ספר 'ראשון לציון', בפירושו למסכת מועד קטן (דף ד. סוף ד"ה הנה הך דמנחות) 'והדברים כנתינת מהר סיני'.

במסכת זו - 'מועד קטן', המסכת האחרונה שעסק בה רבנו, חודש וחצי לפני הסתלקותו, מספר רבינו על גילוי שהתחדש לו בחלומו (דף ד. ד"ה הא לאו קושיא), וכך מעיד רבינו- 'וראיה זו, אני בחלומי ליל כ"ט לאירי לחשה לי נפשי כדברים האלה, ומתוך הדברים הקיצוניים ונוכחתי כאילו בהקיץ...'

בספרו זה - 'ראשון לציון', כתב רבינו בפירושו על אחד הפסוקים במגילת אסתר (פרק ג פס' ח) 'ובחלום אדבר בן ככתוב הזה', אך הרה"ק ר' יצחק אייזיק מקאמארא לא קיבל זאת כפשוטו- שרבינו ראה את הפירוש הזה בחלום, אלא כתב בספרו 'אדוננו הקדוש רבנו חיים בן עטר כתב ששמע במתיבתא דרקייעא... דהיינו התייחס לאותו פירוש, שרבנו שמע אותו ממש במתיבתא דרקייעא.

דבר זה היה פשוט לו לר' מקאמארא, היות וכבר כתב בספרו 'נתיב מצוותיך' (שביל אמונה א. אות ט) את הדברים הנוראים והעצומים שהבעש"ט אמר על רבינו- וז"ל: 'רבינו אור החיים, אמר עליו מרן הבעל שם טוב, נשמתו מרוח דוד של אצילות, ובכל לילה שמע תורה מפי הקדוש ברוך הוא... והיה מיוירי מרכבה וגילוי נשמות ומדרגות רוח הקודש באמת'.

הנה לנו עדויות גדולי ישראל, גדולי החסידות, תלמידיו, ועל הכל - עדויות רבינו עצמו להתגלויות השמימיות, חלומות בהקיץ, הופעת רוח הקודש ור"י מבעלי התוס' בבית מדרשו, ושמיעת תורה בכל לילה מפי הקדוש ברוך הוא!!

(נר המערבי: עמ' רצט-דש, תנ"ג. באור החיים: עמ' 281-280)

פתגם לחיים

כי להיות שיש ב' עולמות - עולם הזה ועולם הבא, והאדם על ידי הזנעקו בתורה ובפעשים טובים ישיג הטוב והחיים, הודיענו הכתוב כי לא ישלם לצדיקים שכר התורה והפעולות בעולם הזה עד אשר יכין להם אוצר הטוב, שהיא העיקר לחלק הנשמה, ואחר כך אם יודעו פשיטין לו גם בעולם הזה, כי יבחר ה' תחילה להכין לאדם גפול עולם העליון שהוא הנצח. {אור החיים - בראשית א, א, פירוש ט"ו}

העלון מוקדש - להצלחת עם ישראל ולגאולה השלמה, ולרפואת שמעון בן ספיר שרה, ספיר שרה בת גנית, אברהם בן מרים, חנה בת גרציה, מיכאל בן ברוריה שרה, שמעון בן לבנה, שירה בת ספיר שרה, אלישבע בת אביגיל, מרים בת גלדים, דוד בן גרציה, חיים ישראל יעקב בן יפה, ישעיהו בן מרים, יהודה דוד בן עליה, אפרת רחלי בת שרה, אלטע חיה שרה בת רבקה, רוינת אפרת בת חדוה אמירה, עוזיאל בן יפה לרפואה זיווג והצלחה. לזיווג הגון ישראל בת גנית, יעקב חיים בן יעל, יפית נועה בת יעל, קרן זיווה, אוסנת, חני, ננות ציפורה, אריאל בן ציפורה. זרע בר קיימא לעמיתך בן אביעד, יוסף חיים בן דורית ואלישבע בת פנינה שרה, ישראל בן יעל. לחזרה בתשובה יוסף בן אודליה. להצלחה בכל וכן לרפואה ליהודה אילה אהרון שמעון ותמר-עובדיה, יוסף נעים וכל בני ביתו, שלמה ותמר והילדים, יעקב חיים בן יעל, דליה אליה בת רות, אליהו בן רוינת אפרת. ולהצלחת משפחת אליהו, יעל בת מרגלית וב"ב, הדסה בת פנינה שרה, יעל בת מזל, עזרא אריאל בן נחמה, כרמלה בת דורית, אדם בן רוינת ושיחזור בשלום, נוהרא לוי בן חגית ושיצא מהשב. לע"נ הרב שמעון בן אסתר זצ"ל, חיים יעיש בן עישה, מרים בת מזל מסעודה, גרציה בת רחל, סמדר שמחה בת רות, אילנה בת רינה, שמעון בן לאוני, מיה בת שושנה, חיה בת גניה, יחזקאל בן מרים, צבי בן מרים, יוסף בן מסעודה, משה בן עליה, עליה בת מזל טוב, אשר מסעוד בן זהה, שמואל בן טוב יוסף, אילן בן לדיה, תמרה בת שולמית, גבריאל בן שמחה למש' בחבוטו.

כל ספרי 'אור החיים' הקדושים במחירי עלות אור החיים מחולק לפי הספק יומי רק 20 ₪ לפרטים: 0509779090

הקדשה מרכזית נא ללמוד ולהתפלל לע"נ ר' שמעון בן רזלה זצ"ל

בחסות משפחת ביטון בית שאן לע"נ תימרה בת שולמית ז"ל

קריאת קודש

אליך קורא יקר זכות הרבים תלויה בך דע לך שבכל - 100 ₪ שאתה תורם אתה יכול לזכות 1000 יהודים שילמדו בזכותך "אור החיים", הביקוש לעלון עצום ואין לנו את היכולת לספק לכולם. קח לך זכות בהפצת תורתו של ה"אור החיים הקדוש". לפרטים - 0527149157 ניתן להקדיש שמות לע"נ לרפואה והצלחה.

לכולל 'אור החיים' ליל שישי

דרושים תרומות להחזקת אברכים. עלות החזקת אברך לחודש 200 ₪ ניתן להעביר שמות לברכה. לפרטים - 0527149157